

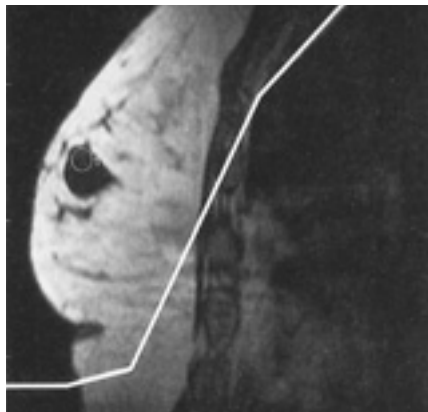
MR-screening for arvelig brystkreft

MR synes å være bedre enn mammografi for screening av kvinner med særlig høy risiko for brystkreft.

Mammografiscreening og klinisk undersøkelse av kvinner under 50 år har lav sensitivitet for brystkreft, særlig hos kvinner med BRCA1- eller BCRA2-mutasjon.

Over 1 900 nederlandske kvinner med høy risiko for brystkreft, dvs. med brystkreftrelaterte mutasjoner (n = 358) eller familieanamnese på brystkreft, gjennomgikk klinisk undersøkelse, MR og mammografi hver 6. måned (1). Etter 2,9 år (median) ble 51 tumorer og ett lobulært carcinoma in situ påvist. Sensitivitet for mammografi og MR var henholdsvis 33 og 80 %, spesifisitet 95 og 90 %. Andelen invasive tumorer med diameter ≤ 10 mm var langt større (43 %) enn i to aldersjusterte kontrollgrupper.

– Denne ikke-randomiserte studien viser at ved et screeningprogram med MR kan brystkreft påvises i en tidlig fase hos kvinner med særlig høy risiko for brystkreft, sier seksjonsoverlege Ellen Schlichting ved Ullevål universitetssykehus. MR hadde høyere sensitivitet, men lavere spesifisitet enn mammografi, noe som medfører flere tilleggsundersøkelser ved suspekte funn. For kvinner med særlig høy risiko for brystkreft,

Fra Tidsskriftet nr. 12/2000

spesielt dem med BCRA-mutasjon, har dette likevel mindre betydning.

– Hos kvinner med «normal risiko» for brystkreft er det ingen data som tyder på at MR er nyttig ved brystkreftscreening, understreker Schlichting.

Petter Gjersvik

petter.gjersvik@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Litteratur

1. Kriege M, Brekelmans CTM, Boetes C et al. Efficacy of MRI and mammography for breast-cancer screening in women with a familial or genetic predisposition. *N Engl J Med* 2004; 351: 427–37.

Hva er best behandling ved depresjon?

Kombinasjonen av psykoterapi og antidepressive legemidler er mer effektiv behandling enn antidepressive legemidler alene.

En metaanalyse av 16 randomiserte kontrollerte behandlingsstudier inkluderte 932 pasienter som kun fikk psykofarmaka og 910 som fikk kombinert behandling (1). I 11 av 16 studier var kombinert behandling best. Sammenfattet viste studiene at kombinert behandling gav nesten dobbelt så godt resultat som kun psykofarmaka (OR 1,9; 95 % KI 1,4–2,5).

Hvorfor kombinasjonsbehandling gav best resultat kan metaanalysen ikke besvare, men det kan se ut som tillegg av psykoterapi øker antallet som rapporterer subjektiv bedring samtidig som slik behandling øker sjansen for at pasientene gjennomfører hele behandlingen.

Resultatet virker intuitivt riktig, men det er likevel mange uavklarte spørsmål. Studien gir f.eks. ikke svar på om kombinasjonsbehandling først og fremst er bedre ved alvorlige og mer langvarige depresjoner. De fleste undersøkelsene som metaanalysen bygger på, er gjennomført

i psykiatriske poliklinikker og ikke i allmennpraksis. Studien besvarer heller ikke spørsmålet om psykoterapi alene er like effektivt som kombinert behandling. Dette er fortsatt et omdiskutert spørsmål, særlig ved behandling av ikke-bipolare former for depresjoner i allmennpraksis.

Analysene gir heller ikke svar på hvilken type psykoterapi som er best egnet. I de 11 studiene som viste at kombinasjonsbehandling gav best resultat, ble det anvendt ulike psykoterapiformer (kognitiv psykoterapi gitt enkeltvis eller i gruppe, psykodynamisk psykoterapi og interpersonell psykoterapi). Spørsmålet er om enklere psykologiske intervensjoner gjennomført av empatiske leger og basert på informasjon om depresjoner, problemløsning og emosjonell støtte kan være like effektivt slik enkelte studier antyder.

Ulrik F. Malt

u.f.malt@medisin.uio.no
Psykosomatisk avdeling
Rikshospitalet

Litteratur

1. Pampallona S, Bollini P, Tibaldi G et al. Combined pharmacotherapy and psychological treatment for depression: a systematic review. *Arch Gen Psychiatry* 2004; 61: 714–9.

Amning kan redusere risiko for arvelig brystkreft

Flere studier har vist sammenheng mellom amning og redusert risiko for brystkreft. Hvorvidt sammenhengen også gjelder for kvinner med arvelig disposisjon for brystkreft, har vært ukjent.

I en flernasjonalt studie ble ammetid hos 965 kvinner med mutasjoner i genene BRCA1 eller BRCA2, samt blant 965 kontrollkvinner sammenholdt med insidens av brystkreft (*J Natl Cancer Inst* 2004; 96: 1094–8).

Kvinner med mutasjoner i BRCA1 og som hadde en kumulativ ammetid på mer enn ett år, hadde en signifikant redusert risiko for å utvikle brystkreft sammenliknet med BRCA1-mutasjonsbærere som ikke hadde ammet. Hos kvinner med mutasjoner i BRCA2 var det ikke forskjeller.

Det er antatt at hormonelle og reproduktive faktorer modifierer risiko for brystkreft blant kvinner som er bærere av mutasjoner i BRCA1, og studien støtter denne hypotesen.

Pottetrening ikke årsak til forstoppelse

Obstipasjon og smerter ved avføring hos barn skjer ofte før toalettrening og kan være en årsak til at barnet nektet å bruke potte (*Pediatrics* 2004; 113: e520–2).

I en studie av 380 barn i alderen 17–19 måneder ble foreldrene telefonintervjuet hver andre eller tredje måned inntil barnet var ferdigtrent. 24 % utviklet pottenektende atferd. 68 % av disse barna hadde flere episoder med hard mage (mot 51 % blant andre barn), og 42 % hadde smertefulle avføringer (mot 28 %). Blant dem som både motsatte seg potten og var forstoppet, forekom den første obstipasjonsepisoden i 93 % av tilfellene innen de nektet å bruke potten.

– Den nokså strenge pottetreningen er forlatt her hjemme og avløst av en mer avslappet holdning. Det skyldes dels at slik pottetrening er stemplet som dårlig pedagogikk og dels en tro på at for tidlig og for bastant pottetrening kan gi obstipasjon og få renslighetsprosessen til å trekke ut, sier Karsten Hjelt ved Børneafdelingen, Amtssykehuset i Glostrup til *Ugeskrift for Læger*.

Tre spørsmål om konjunktivitt

Tre enkle spørsmål kan være nyttig for å diagnostisere bakteriell konjunktivitt (*BMJ* 2004; 329: 206–8).

I en studie ble 177 pasienter i Nederland med akutt konjunktivitt spurt om de hadde gjenklistrede øyne, kløende øyne eller hatt en tidligere episode med konjunktivitt.

Forskerne fant at de som hadde gjenklistrede øyne og ingen tidligere episode med konjunktivitt eller kløe, hadde størst sannsynlighet for å ha en bakteriell infeksjon.